

STRANPUTICE SA GLOBALIZACIJOM

Student:
Jovana Mirković
2018/200009

TEORIJA MODERNIZACIJE

- U svojim osnovnim aspektima teorija globalizacije se nadovezuje na teoriju modernizacije, koja je nastala posle Drugog svetskog rata sa dekolonizacijom bivših kolonija.
- Raspad kolonijalnih imperija u Africi, Aziji i Južnoj Americi dovelo je ne samo do traganja za novim društvenim, ekonomskim i političkim rešenjima već i do borbe za prevlast nad ovim zemljama.
- Mnogobrojne i različite definicije modernizacije su se menjale i razvijale tokom vremena. U početku modernizacija se uglavnom shvata kao evolutivni proces transformacije tradicionalnih agrarnih u moderna industrijska društva.

NACIONALNA DRŽAVA I NACIONALNA EKONOMIJA

- Danas je globalizacija u tolikoj meri uzela maha, tako da je mnogi shvataju kao neminovnost čijoj agresiji je najbolje da se svi subjekti i individualni i kolektivni sklanjaju s puta.
- Postala je česta pojava da se legitimitet, narodi i nacionalne države sve manje traže u tradicionalnim demokratskim izborima već u novim poznatim međunarodnim centrima, u centrima ekonomske i političke moći.
- U ovim procesima pojam nacionalna ekonomija gubi svoj osnovni smisao i značenje, jer u ovim tendencijama, trend je da nacionalna ekonomija bude što manje povezana sa sopstvenom državom tj. osnovnim potrebama njenih građana.

- Glavni ekonomski subjekt postaju transnacionalne kompanije (TNK), kojima na putu ima sve manje međunarodnih prepreka, a koje razmeštaju njihovu proizvodnju i plasiraju njihove proizvode samo tamo gde je za njih najpogodnije, drugim rečima najprofitabilnije.
- S obzirom da se **nacionalna država** nalazi stalno na udaru globalizacije, ona je u permanentnoj krizi I može se reći da je na početku 21. veka **kriza države** postala opšta pojava. Zbog toga građani sve više nisu lojalni sopstvenoj državi nego korporacijama, nevladinim organizacijama, etničkim i religioznim zajednicama.
- Međunarodna podela rada sve više poprima intenzivan karakter što proizvodi duboku socijalnu i političku diferencijaciju.

Tabela 1. - Indikatori aktivnosti TNK u periodu od 1990. do 2012. godine

	1990.	2005-2007. prekizni prosek	2010.	2011.	2012.
Ukupna imovina stranih filijala (u milijardama dolara)	4.599	43.836	78.631	83.043	86.574
Prodaja stranih filijala (u milijardama dolara)	5.102	19.579	22.574	24.198	25.980
Zaposlenost u stranim filijala (u hiljadama)	21.458	51.795	63.043	67.852	71.695

Izvor: UNCTAD (2013), World Investment Report 2013, Table I. 3, str. 24.

- S obzirom da se makroekonomska politika formira po volji i interesima centara moći na Zapadu potpuno je slobodno kretanje iz razvijenih zemalja u zemlje u razvoju, čime se guši sopstvena nacionalna proizvodnja i zemlje dovode u finansijsku prezaduženost, ovaj trend globalno između bogatih i siromašnih zemalja se stalno rapidno uvećava.
- Ne treba da zaboraviti da su se u vremenu prodora globalizacije dogodile mnogobrojne geografske – političke promene na balkanskom i južnoslovenskom tlu krajem prošloga veka.

SRPSKI PRIMER

- Celokupni savremeni ustavno-pravni razvoj Srbije moguće je podeliti na dva perioda. Prvi obuhvata vreme od legalizovanja višepartijskog sistema 1990. do 2000. godine dok drugi obuhvata vreme od oktobarskih promena do danas.
- Nove vlasti u Srbiji posle oktobarskih promena, srpskom narodu su euforično nudile viziju savremene i demokratske Srbije potpuno oslonjene na Zapad. Svoju tvrdnju su zasnivale na neoklasičnim ekonomskim teorijama i politici Vašingtonskog konsenzusa.
- Program je razrađen od strane MMF-a, Svetske banke i administracije SAD – Ministarstva finansija, a osnovni su mu elementi **stabilizacija, liberalizacija i privatizacija**. Stabilizacija je značila stabilan, ali precenjen kurs dinara, radikalnom liberalizacijom carinske stope su bile smanjene, a ukinuta sva vancarinska ograničenja.

- Ovakav proces stabilizacije i liberalizacije proizveo je mnogobrojne negativne posledice za srpsko društvo, između ostalog, doveo do gušenja domaće proizvodnje i enormnog pada cena vrednosti domaćih preduzeća na svetskom tržištu.
- Tako je obezvređen i po izuzetno niskim prodajnim cenama u uslovima masovne privatizacije prodat najvredniji i najatraktivniji deo državne (društvene) imovine, da bi i pored toga ekonomska prezaduženost zemlje bila višestruko uvećana.

PITANJA

- Teorija modernizacije?
- Nacionalna država i nacionalna ekonomija?
- Srpski primer?

HAVAŁA NA PAŹNJI!